



**Interreg**  
**Slovakia-Austria**  
European Regional Development Fund



**CEKOV** NGO  
*Centrum kontinuálneho vzdelávania*

## **NAREG**

**Udržateľné využívanie regionálnych zdrojov**  
***Nachhaltige Regionale Ressourcennutzung***

---

**Manuál pre obce a pracovníkov**  
**zberných dvorov**  
**Opätovné použitie (re-use)**



**NAREG**

2021



**Interreg**  
**Slovakia-Austria**  
European Regional Development Fund



 **CEKOV** *NGO*  
*Centrum kontinuálneho vzdelávania*

**Tento študijný materiál vznikol v rámci projektu NAREG, ktorý je realizovaný v rámci programu INTERREG V-A SK-AT a spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.**

Vypracoval: Ing. Elena Bodíková, PhD. a kol. Good Mood SK

V Bratislave, 2021

Partneri projektu: Forschung Burgenland, Trnavský samosprávny kraj, Burgenländischer Müllverband, ZOHŽO Nezisková organizácia Centrum kontinuálneho vzdelávania, FH Burgenland, AWS Schwechat

## Čo je opätovné použitie?

Opätovné použitie je akákoľvek činnosť, pri ktorej sa výrobky alebo zložky, ktoré nie sú odpadom, znova použijú na ten istý účel, na aký boli určené.

Opätovné použitie je najvyšším stupňom hierarchie odpadového hospodárstva, predstavuje predchádzanie vzniku odpadov.



Hierarchia odpadového hospodárstva

## Aký je legislatívny základ pre opätovné použitie?

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v § 82 ods. 3 písm. c) ukladá prevádzkovateľovi zberného dvora, ktorým je zvyčajne obec, povinnosť vyčleniť na zbernom dvore priestor pre komunálne odpady vhodné na prípravu na opätovné použitie.

### **Aký je rozdiel medzi opätovným použitím a prípravou na opätovné použitie?**

Opätovné použitie sa týka vecí, ktoré sa nestali odpadom. Prípravu na opätovné použitie je možné vykonať iba na odpadoch, pričom príprava na opätovné použitie podlieha súhlasu okresného úradu, odboru starostlivosti o životné prostredie podľa § 97 ods. 1 písm. p zákona o odpadoch.

### **Aké sú formy aktivít na opätovné použitie?**

Na Slovensku sa najčastejšie využívajú tieto formy opätovného použitia vecí:

1. bazáre (antikvariáty, komisionálne predajne). Tieto na Slovensku fungujú už celé desaťročia, niektoré sú špecializované na nábytok, iné na knihy, alebo na bicykle, tiež sú nazývané antikvariáty, komisionálne predajne a pod. Princíp ich činnosti je ten, že predávajúci prinesie použitú vec, predajca vec vystaví na predajni a záujemca vec kúpi. Z ceny za predaj časť predajca odovzdá predávajúcemu a časť si nechá pre svoje potreby;
2. susedské burzy. Zvyčajne sú organizované neziskovými organizáciami alebo školami či obcami, najčastejšie sú zamerané na detské oblečenie a potreby (hračky, detský nábytok a pod.);
3. ponuka prostredníctvom internetu (bazar.sk, bazos.sk, extrabazar.sk, modrykonik.sk, facebook...).

V zahraničí sú s väčším či menším úspechom prevádzkované centrá opätovného použitia ako obchody s použitým tovarom. Vo viacerých krajinách majú tieto obchody aj obchodnú značku a poskytujú polročnú záruku na predávaný tovar. Tovar, ktorý sa nepredá, putuje do zariadenia na nakladanie s odpadmi na recykláciu prípadne energetické zhodnotenie.

### **Z akých krokov pozostáva príprava na opätovné použitie?**

Príprava na opätovné použitie zvyčajne pozostáva z nasledujúcich krokov:

1. prijatie odpadu, vhodného na prípravu na opätovné použitie,
2. príprava na opätovné použitie,
3. uskladnenie výrobkov,

4. odovzdanie výrobkov na opätovné použitie zákazníkovi.

### **Aký odpad sa prijíma na prípravu na opätovné použitie?**

Odpad (vec) musí spĺňať nasledujúce kritériá:

1. musí byť funkčná, resp. po jednoduchej oprave alebo úprave musí byť funkčná,
2. musí byť čistá,
3. musí byť bezpečná.

### **Ktoré odpady sú vhodné na prípravu na opätovné použitie?**

Zo skúseností zo zahraničia je najväčší záujem o nasledujúce veci:

- nábytok,
- koberce,
- obrazy,
- svietidlá,
- kuchynské potreby (riady, taniere, príbory, poháre na zaváranie, vínové fľaše...),
- detské oblečenie,
- hračky,
- športové potreby (lyže, bicykle, činky, prilby...),
- knihy,
- potreby pre domácich majstrov.

### **Ako postupovať pri prijímaní odpadu určeného na opätovné použitie?**

1. V prípade, ak ide o odpad (vec), o aký nie je dlhodobý záujem (napr. elektrospotrebiče), takýto odpad sa bude aj naďalej považovať za odpad a odovzdá sa osobe oprávnenej na jeho zber alebo spracovanie.



2. V prípade, ak ide o odpad (vec), o ktoré je záujem, skontroluje sa jej úplnosť (aby nechýbalo napr. koleso na bicykli, rúčka na kabelke a pod.).



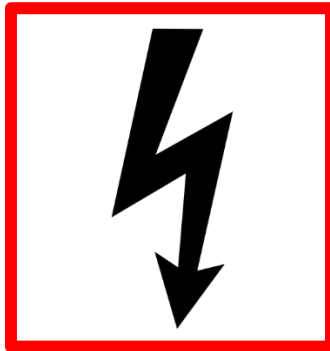
3. Skontroluje sa funkčnosť (či vetrovka má zips, aby sa dala zapnúť, alebo viazanie na lyžiach nie je poškodené bez možnosti jeho opravy...).



4. Skontroluje sa čistota odpadu (veci), predovšetkým pri oblečení a textíliách, prípadne obuvi.



5. V prípade športových potrieb alebo elektrospotrebičov sa skontroluje ich bezpečnosť (či neiskrí pri zapojení do elektrického prúdu...).

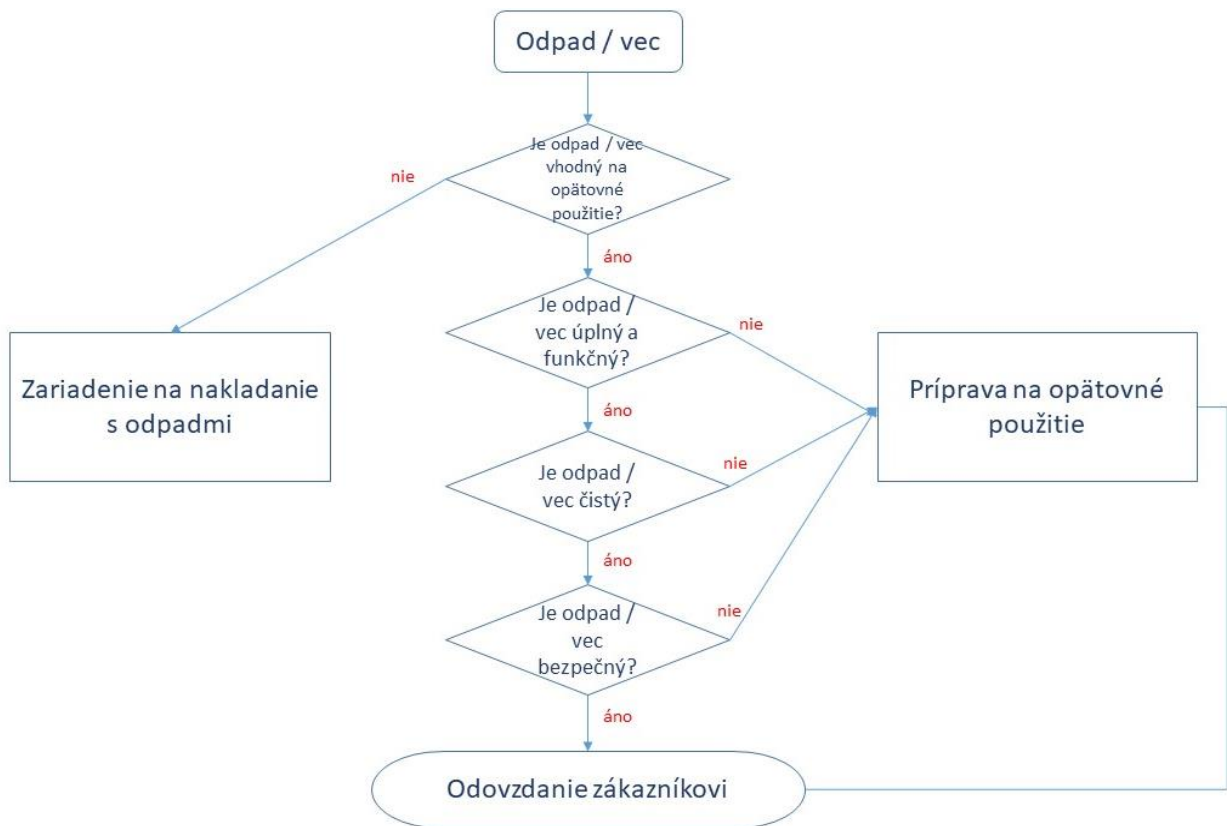


6. Ak je vec úplná, funkčná, čistá a bezpečná, môže sa ponúknuť zákazníkovi, charitatívnym organizáciám, múzeám alebo iným zmluvným partnerom.



7. Ak je možnosť odpad (vec) opraviť alebo upraviť, napr. v dielni alebo inom zariadení na prípravu na opätovné použitie, môže sa do tohto zariadenia odovzdať na opravu alebo úpravu. Je potrebné informovať pracovníka, ktorý prijíma odpady na prípravu na opätovné použitie, ako opravy alebo úpravy zariadenie vykonáva.

Vývojový diagram procesu prijímania odpadu určeného na prípravu na opätovné použitie



### Ako môže pracovať zariadenie na prípravu na opätovné použitie?

Takéto zariadenia sú zvyčajne jednoduché dielne vybavené potrebným náradím v závislosti od druhov odpadov, ktoré upravuje. Ak zariadenie preberá oblečenie, potrebuje krajčírsku dielňu, prípadne práčovňu alebo čistiareň. Ak preberá nábytok, potrebuje stolársku dielňu. Ak sa zaoberá elektrospotrebičmi, potrebuje elektrikársku opravárenskú dielňu.

Je vhodné, aby zariadenie zamestnávalo patričných odborníkov, teda vyučených krajčírov, stolárov a pod. V prípade, ak zariadenie sa zaoberá prípravou na opätovné použitie elektrospotrebičov, zamestnanci musia spĺňať požadované zákonné požiadavky na odbornú spôsobilosť.

Zariadenie môže mať vlastnú obchodnú značku (trademark), ktorá bude slúžiť ako záruka. Pri second-hand tovaroch (po príprave na opätovné použitie) sa zvyčajne dáva záruka pol roka.



### **Ako získať súhlas na vykonávanie prípravy na opätovné použitie?**

Postupuje sa podľa § 36 vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 371/2015 Z. z. , ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov.

Žiadosť o súhlas podľa § 97 ods. 1 písm. p) zákona obsahuje

- a) identifikačné údaje žiadateľa,
- b) druh, kategóriu odpadov a množstvo odpadov, ktoré majú byť predmetom prípravy na opätovné použitie, a identifikáciu miesta výkonu prípravy na opätovné použitie,
- c) opis činnosti a technologický postup vykonávania prípravy na opätovné použitie,
- d) opis ďalšieho nakladania s výrobkom, ktorý je výsledkom prípravy na opätovné použitie, spôsob jeho odberu konečným užívateľom a jeho umiestnenie na trh,
- e) iné údaje potrebné pre udelenie súhlasu.

Prílohou žiadosti sú

- a) zmluvy na zabezpečenie zhodnotenia a zneškodnenia odpadu, ktorý vznikne počas výkonu prípravy na opätovné použitie,
- b) zmluvy na zabezpečenie zhodnotenia a zneškodnenia odpadu, ktorý neprešiel prípravou na opätovné použitie alebo sa nestal výrobkom; ak ide o elektroodpad a použité batérie a akumulátory, tak zmluvy na ich spracovanie vrátane recyklácie.

K žiadosti sa priloží potvrdenie o zaplatení správneho poplatku vo výške 11 eur.

### **Je potrebné viesť evidenciu o odpadoch?**

Áno, zariadenie, v ktorom sa vykonáva príprava na opätovné použitie, musí viesť evidenciu o odpadoch.

Zariadenie, v ktorom sa vykonáva príprava na opätovné použitie, vedie evidenciu o:

1. odpadoch prevzatých na prípravu na opätovné použitie,
2. odpadoch vzniknutých počas výkonu prípravy na opätovné použitie.

### Ako sa vedie evidencia o odpadoch?

Evidencia sa vedie na tlačive, ktoré sa volá Evidenčný list odpadu a je uvedený v prílohe č. 1 k vyhláške Ministerstva životného prostredia SR č. 366/2015 Z. z. o evidenčnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti.

Evidencia sa vedie samostatne pre odpady prijímané do zariadenia a odpady vznikajúce v prevádzke.

Evidenčný list sa vyplňa podľa návodu uvedeného v prílohe č. 1 k vyhláške.

**EVIDENČNÝ LIST ODPADU**

Kód činnosti	<input type="checkbox"/>	<b>ORGANIZÁCIA/OBEC</b>					<b>PREVÁDZKAREŇ/ZÁVOD</b>		
Kód odpadu	<input type="text"/>	<b>IČO</b>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Názov odpadu	<input type="text"/>	<b>Obchodné meno/Názov obce</b>							
Kategória odpadu	<input type="checkbox"/>	<b>Adresa</b>			<b>Adresa</b>				
Y-kód	<input type="checkbox"/>	Ulica:			Ulica:				
	<input type="checkbox"/>	Obec:			Obec:		PSC:		
		Tel.:			Tel.:		Fax:		
		E-mail:			URL:		E-mail:		
		PSC:			PSC:		URL:		

Dátum	Odpad umiestnený		Hmotnosť odpadu (t)		Kód nakladania	IČO, obchodné meno predchádzajúceho/ /nasledujúceho držiteľa odpadu	Poznámka	Skratka
	sklad	nádoba	vznik/ príjem	nakladanie				
1	2		3		4	5	6	7

Zodpovedná osoba: